

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дацій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Скиба Ганна Іванівна – завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 11 від 30.10.24)*

II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ЗМІСТ

Айрапетов Михайло Анушаванович

Цифрова трансформація економіки: переваги та недоліки 17

Андрушкевич Наталія Віталіївна

Інструменти Digital-маркетингу в цифровій економіці 22

Арбузова Тетяна Василівна

Цифровізація як інструмент покращення управлінських процесів та доступу до інформації для мешканців територіальних громад 24

Бакай Віталій Йосифович

Діджиталізація бізнес-процесів компанії 27

Басенко Олеся Валеріївна, Лапицька Ніна Іванівна

Мотивація працівників: інноваційні рішення підвищення ефективності діяльності організації 31

Баран Роман Олегович, Корицька Ольга Іванівна

Інтеграція штучного інтелекту у системи управління економічною діяльністю 34

Баранніков Максим Олександрович,

Кириченко Сергій Олександрович

Digital-інструменти в циркулярній економіці 38

Барінов Олександр Олександрович, Коваль Микола Іванович

Формування ефективного організаційно-економічного механізму управління системою збору і переробки вторинних ресурсів у умовах цифровізації бізнесу 40

Башинська Марина Ігорівна

Цифрові рішення та інновації у сфері туристичного бізнесу 43

Беженар Інна Миколаївна, Скиба Ганна Іванівна

Виноробний сектор України 46

Бережинський Денис Володимирович

Роль маркетингових стратегій у формуванні підприємницького потенціалу територіальних громад 49

Білобловський Святослав Володимирович

Застосування моделі McKinsey 7S для інтеграції концепції Triple Bottom Line у звітність організацій 53

Бігдаш Володимир Дмитрович

Стан та напрями розвитку страхового ринку за 1-ше півріччя 2024 року в Україні 55

2019. № 23, Ч. 1. С. 166–170. Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/23_1_2019ua/37.pdf

3. *Страпчук С. І.* Сталий розвиток та циркулярна економіка: порівняння концепцій. *Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва*. 2020. № 4. Т. 1. С. 114–128.

БАРИНОВ Олександр Олександрович

аспірант

КОВАЛЬ Микола Іванович

Науковий керівник: канд. екон. наук, ст. наук. співробітник, доц., професор кафедри обліку і оподаткування

*Навчально-науковий Інститут управління, економіки та бізнесу
ПрАТ “ВНЗ “Міжрегіональна Академія управління персоналом”,
м. Київ, Україна*

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЗБОРУ І ПЕРЕРОБКИ ВТОРИННИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ

Актуальність теми дослідження. Після розпаду Радянського Союзу та здобуття незалежності, Україна зіткнулася з новими викликами, зумовленими необхідністю переходу від планової економічної моделі до ринкової. У спадок від СРСР країні залишилися 5500 полігонів-сміттєзвалищ, а також лінійна модель переробки ресурсів, орієнтована на максимальну індустріалізацію економіки, без належної уваги до екологічної безпеки. Вся економіка була під контролем держави, що спричинило відсутність культури поводження з відходами як серед громадян, так і у самої держави. До 95 % усіх відходів — побутових та промислових — просто вивозилися для захоронення на спеціальні полігони за межами населених пунктів.

Слід зазначити, що на законодавчому рівні перший закон який регулював принципи ставлення держави до екології та утилізації відходів, це закон “Про охорону природи” що був прийнятий у 1960 році [1]. На його виконання більш конкретні інструкції щодо охорони довкілля, зокрема стосовно контролю за відходами промисловості та утилізації відходів — були передбачені постановою Ради Міністрів СРСР “Про заходи з охорони природи і раціонального використання природних ресурсів” у 1972 році. Саме ця досить недосконала законодавча база використовувалась у складі СРСР до 1991 року, коли Верховною Радою був прийнятий Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища”, який визначив загальні засади

охорони довкілля, включаючи питання поводження з відходами, а згодом і Закон України “Про відходи” — основний закон, що регулює в Україні всі відносини що стосується ставлення до відходів (побутових, промислових, небезпечних, токсичних тощо) [2].

Разом з тим, зазначені законодавчі акти не вирішують основної проблеми — створення в державі ефективної системи роздільного збору відходів та належної інфраструктури для їхньої переробки. Існуюча практика, за якої відходи змішуються і вивозяться на полігони, призводить до їхнього швидкого заповнення та створення екологічних загроз для навколишнього середовища.

Метою дослідження є розробка ефективного сучасного механізму управління системою збору і переробки вторинних ресурсів в державі, що дозволить перейти від “лінійної” моделі управління ресурсами до “рециркулярної”. Використовуючи досвід розвинених країн Європи та світу, пропонується реалізувати цю модель як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях.

Результати досліджень. В умовах цифровізації бізнесу запропонований нами механізм повинен використовувати новітні технології для оптимізації процесів, залучення приватних інвестицій учасників ринку, забезпечення прозорості та підзвітності, а також для ефективної переробки відходів у вирішенні проблеми захисту довкілля [3].

Основні компоненти ефективного організаційно-економічного механізму управління системою збору і переробки відходів мають включати:

1. Інформаційно-аналітична система — а саме створення централізованої платформи призначенням якої буде облік наявності відходів і спосіб їхньої переробки за рахунок залучення спеціалізованих підприємств. Залучення штучного інтелекту для моніторингу і прогнозування обсягів відходів для оптимізації планування, накопичення і збору відходів.
2. Модернізація логістики збору вторинних ресурсів передбачає використання електронних карт для оптимізації планування маршрутів смітєвезів, обладнаних трекерами для контролю руху, що забезпечує прозорість логістичних процесів. Крім того, передбачено створення мережі розумних сміттєвих баків, які надають інформацію про рівень їхнього заповнення.
3. Фінансові механізми та стимулювання: заохочення бізнесу до впровадження технологій переробки або належної утилізації відходів шляхом надання пільг і субсидій, а також підвищення екологічної свідомості населення через запровадження винагород за здачу вторинних ресурсів на переробку [4].
4. Інтеграція бізнес-процесів з екологічною відповідальністю передбачає контроль за використанням ресурсів і збором вторинних матеріалів, інтегрованих у ERP-систему підприємства, а також впровадження стандартів сталого розвитку (ESG) для моніторингу екологічного впливу бізнесу.
5. Залучення громадськості та підвищення екологічної свідомості населення шляхом використання мобільних додатків та цифрових плат-

форм для інформування громадян про важливість відповідального поводження з відходами [5].

6. Правове регулювання та стандартизація:

- а) Оновлення національного та регіонального законодавства щодо цифровізації процесів управління відходами та переробки вторинних ресурсів. Це включає вимоги до використання цифрових технологій для моніторингу, обліку та звітування про діяльність у сфері переробки відходів.
- б) Встановлення державних стандартів цифрової звітності для підприємств, які зобов'язані надавати інформацію про свої відходи та вторинні ресурси через електронні платформи.

Висновки. На сьогодні в Україні фактично відсутня цілісна система управління для рециркулярної переробки відходів. Хоча на законодавчому рівні спостерігається позитивна динаміка у впровадженні європейських стандартів, в масштабах країни необхідно вдосконалювати законодавчі вимоги до учасників ринку та запроваджувати відповідні стандарти щодо поводження з відходами. На нашу думку, саме цифровізація бізнесу може суттєво оптимізувати процес рециркуляції вторинних сировин, надаючи ряд переваг:

- підвищення прозорості всіх етапів управління системою збору та переробки відходів;
- зменшення витрат на логістику та зберігання відходів завдяки ефективному плануванню процесів;
- підвищення екологічної ефективності підприємств шляхом оптимізації управління ресурсами;
- мотивація бізнесу до впровадження екологічно відповідальних підходів через фінансові стимули;
- оптимізація використання вторинних ресурсів та зменшення негативного впливу на довкілля.

Таким чином, формування ефективного організаційно-економічного механізму управління системою збору та переробки відходів в умовах цифровізації бізнесу має бути багатокомпонентним, з урахуванням сучасних інноваційних технологій, державного регулювання, ефективного стимулювання бізнесу та залучення громадськості до процесів збору та переробки вторинних ресурсів.

Література

1. Шемшученко Ю. С. Закон УРСР “Про охорону природи Української РСР” 1960. *Енциклопедія історії України*: Т. 3: Е–Й / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. Київ: Наукова думка, 2005. 672 с.: іл. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Zakon_URSR_Pro_okhoronu_pryrody_URSR_1960 (останній перегляд: 07.10.2024)
2. Про управління відходами: Закон України від № 2849-IX від 13.12.2022. *Відомості Верховної Ради України*. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#n802>.

3. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року: Розпорядження від № 826 від 09.09.2020. *Кабінет Міністрів України*. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80#Text>.
4. Кондратенко Н. О. Теоретико-методологічні засади стратегії ресурсозбереження у регіональних економічних системах: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.05 / Н. О. Кондратенко. Київ, 2011. 469 с.
5. Михайлова Є. О., Панчева Г. М., Резніченко Г. М. Ефективні механізми поводження з твердими побутовими відходами в Україні. *Комунальне господарство міст*. 2019. Т. 5. № 151. С. 37–44.

БАШИНСЬКА Марина Ігорівна

*канд. екон. наук, доцент кафедри організації туристичної діяльності
Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

ЦИФРОВІ РІШЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ У СФЕРІ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Туристична індустрія безупинно розвивається, відкриває нові можливості, освоює передові технології, незважаючи на політичні, економічні, соціальні негаразди, тому роль інновацій щороку зростає і зумовлює подальше дослідження цієї теми [2]. Активізація інноваційних технологій в сфері туризму та рекреації має на меті відновлення фізичних і духовних сил споживачів; покращення якості змін туристичних продуктів; розвиток туристичної інфраструктури та процесів формування туристичних товарів і послуг. Тому ця тема є важливою, адже її вивчення допоможе ідентифікувати ключові виклики та можливості для розвитку туристичних послуг, розробити ефективні стратегії застосування в туристично-рекреаційній сфері [4].

Окремо варто зупинитися на віртуальній та доповненій реальності у сфері туризму та рекреації. Вони відкривають перед мандрівниками нові можливості занурення у культуру, історію та природні ландшафти різних країн, не виходячи з дому. Віртуальна реальність (VR) занурює користувача в повністю синтетичний світ, створюючи ілюзію присутності в іншому місці. В туризмі та рекреації VR використовується для [2]:

- віртуальних турів: можливість “відвідати” будь-яку точку світу, від давніх руїн до сучасних міст;
- огляду готелів та апартаментів: перед бронюванням можна “прогулятися” по номеру та оцінити інтер’єр;
- тренінгів для гіда: за допомогою VR можна створити реалістичні ситуації, в яких гід може відпрацювати свої навички.